

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ

HỒ PHƯƠNG THẢO

KIỂM SOÁT CHI ĐẦU TƯ XÂY DỰNG
CƠ BẢN TỪ NGUỒN NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC
CỦA KHO BẠC NHÀ NƯỚC HOÀN KIẾM

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ KINH TẾ
CHƯƠNG TRÌNH ĐỊNH HƯỚNG THỰC HÀNH

Hà Nội - 2015

**ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ**

HỒ PHƯƠNG THẢO

**KIỂM SOÁT CHI ĐẦU TƯ XÂY DỰNG
CƠ BẢN TỪ NGUỒN NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC
CỦA KHO BẠC NHÀ NƯỚC HOÀN KIẾM**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60 34 04 10

**LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ KINH TẾ
CHƯƠNG TRÌNH ĐỊNH HƯỚNG THỰC HÀNH**

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. BÙI THỊ HỒNG VIỆT

**XÁC NHẬN CỦA
CÁN BỘ HƯỚNG DẪN**

**XÁC NHẬN CỦA CHỦ TỊCH HỘI
CHẤM LUẬN VĂN**

Hà Nội - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn này là công trình khoa học nghiên cứu độc lập của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa được công bố trong bất cứ công trình khoa học nào. Các số liệu, tài liệu tham khảo được trích dẫn có nguồn gốc rõ ràng.

Hà Nội, ngày 25 tháng 06 năm 2015

Tác giả luận văn

Hồ Phương Thảo

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ của quý thầy cô, gia đình và đồng nghiệp.

Trước tiên tôi xin chân thành cảm ơn cô giáo TS. Bùi Thị Hồng Việt là cô giáo hướng dẫn khoa học đã tận tâm giúp đỡ tôi về kiến thức khoa học trong quá trình thực hiện luận văn.

Xin cảm ơn sự giúp đỡ của Ban lãnh đạo, các đồng nghiệp Kho bạc Nhà nước Hoàn Kiếm đã nhiệt tình, tạo điều kiện cho tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin biết ơn sâu sắc đến những người thân trong gia đình đã quan tâm động viên, giúp đỡ tôi để tôi có thể hoàn thành được khóa học này.

Tuy đã rất cố gắng nhưng luận văn này không tránh được những thiếu sót, tôi mong được sự góp ý đóng góp của quý thầy cô, bạn bè, đồng nghiệp .

Xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, ngày 25 tháng 06 năm 2015

Tác giả luận văn

Hồ Phương Thảo

MỤC LỤC

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	i
DANH MỤC SƠ ĐỒ	ii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	iii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	iv
MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU VÀ CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ KIỂM SOÁT CHI ĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN TỪ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CỦA KHO BẠC NHÀ NƯỚC QUẬN	4
1.1. Tổng quan tài liệu nghiên cứu	4
1.2. Chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước.....	6
1.2.1. Khái niệm chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước	6
1.2.2. Đặc điểm và vai trò của chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước	7
1.2.3. Nội dung của chi đầu tư xây dựng bản từ ngân sách nhà nước	10
1.3. Kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận	10
1.3.1. Khái niệm kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận	10
1.3.2. Mục tiêu và nguyên tắc kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận	Error! Bookmark not defined.
1.3.3. Bộ máy kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận	Error! Bookmark not defined.
1.3.4. Công cụ kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận	Error! Bookmark not defined.
1.3.5. Quy trình kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận	Error! Bookmark not defined.

1.3.6. Các yếu tố ảnh hưởng đến kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận	Error! Bookmark not defined.
1.3.7. Kinh nghiệm về công tác kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản qua Kho bạc một số địa phương.....	37
1.3.8. Một số bài học kinh nghiệm có thể áp dụng đối với Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm	39
CHƯƠNG 2: THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU VÀ PHƯƠNG PHÁP	Error!
Bookmark not defined.	
2.1 Quy trình nghiên cứu	Error! Bookmark not defined.
2.2 Phương pháp thu thập và xử lý thông tin.....	Error! Bookmark not defined.
defined.	
2.2.1 Phương pháp thu thập thông tin	Error! Bookmark not defined.
2.2.2. Phương pháp so sánh	Error! Bookmark not defined.
2.2.3 Phương pháp phân tích tổng hợp	Error! Bookmark not defined.
CHƯƠNG 3: PHÂN TÍCH THỰC TRẠNG KIỂM SOÁT CHI ĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN TỪ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CỦA KHO BẠC NHÀ NƯỚC HOÀN KIẾM.....	Error! Bookmark not defined.
3.1.Khái quát về Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm	Error! Bookmark not defined.
defined.	
3.1.1. Lịch sử hình thành và phát triển của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm	Error!
Bookmark not defined.	
3.1.2. Chức năng, nhiệm vụ của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm.....	Error!
Bookmark not defined.	
3.1.3. Cơ cấu tổ chức của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm.....	Error!
Bookmark not defined.	
3.2. Thực trạng chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước qua Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm giai đoạn 2010-2014	Error! Bookmark not defined.
defined.	

3.3. Thực trạng kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm giai đoạn 2010 -2014.....**Error!**

Bookmark not defined.

3.3.1. Thực trạng bộ máy kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm**Error! Bookmark not defined.**

3.3.2. Thực trạng công cụ kiểm soát chi đầu tư XD CB từ NSNN của KBNN Hoàn Kiếm.....**Error! Bookmark not defined.**

3.3.3. Thực trạng thực hiện quy trình kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm**Error! Bookmark not defined.**

3.4. Đánh giá về kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc Nhà nước Hoàn Kiếm...**Error! Bookmark not defined.**

3.4.1. Điểm mạnh trong kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc Nhà nước Hoàn Kiếm**Error! Bookmark not defined.**

3.4.2. Điểm yếu trong kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc Nhà nước Hoàn Kiếm**Error! Bookmark not defined.**

3.4.3. Nguyên nhân của những điểm yếu **Error! Bookmark not defined.**

CHƯƠNG 4: HOÀN THIỆN KIỂM SOÁT CHI ĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN TỪ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CỦA KHO BẠC NHÀ NƯỚC HOÀN KIẾM.....**Error! Bookmark not defined.**

4.1. Mục tiêu phát triển và phương hướng hoàn thiện kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm**Error! Bookmark not defined.**

4.1.1. Mục tiêu phát triển của Kho bạc NN Hoàn Kiếm đến năm 2020**Error! Bookmark not defined.**

4.1.2. Phương hướng hoàn thiện kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm	Error! Bookmark not defined.
4.2. Giải pháp hoàn thiện kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm....	Error! Bookmark not defined.
4.2.1. Giải pháp hoàn thiện bộ máy kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm	Error! Bookmark not defined.
4.2.2. Giải pháp hoàn thiện công cụ kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm	Error! Bookmark not defined.
4.2.3. Giải pháp hoàn thiện quy trình kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm	Error! Bookmark not defined.
4.3. Kiến nghị.....	Error! Bookmark not defined.
4.3.1. Kiến nghị đối với Bộ Tài chính, Kho bạc Nhà nước	Error! Bookmark not defined.
4.3.2. Kiến nghị đối với Sở, Ban, ngành địa phương	Error! Bookmark not defined.
4.3.3. Kiến nghị đối với chủ đầu tư, ban quản lý dự án	Error! Bookmark not defined.
KẾT LUẬN	Error! Bookmark not defined.
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	11

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Ký hiệu	Nguyên nghĩa
1	GPMB	Giải phòng mặt bằng
2	KBNN	Kho bạc Nhà nước
3	KSC	Kiểm soát chi
4	CKC	Cam kết chi
5	NSNN	Ngân sách Nhà nước
6	NSDP	Ngân sách địa phương
7	NSTW	Ngân sách Trung ương
8	NSTP	Ngân sách thành phố
9	TTVĐT	Thanh toán vốn đầu tư
10	TABMIS	Hệ thống thông tin quản lý ngân sách và kho bạc
11	XDCB	Xây dựng cơ bản
12	ĐVSDNS	Đơn vị sử dụng ngân sách

DANH MỤC SƠ ĐỒ

STT	Tên sơ đồ	Nội dung	Trang
1	Sơ đồ 1.1.	Quy trình kiểm soát thanh toán vốn đầu tư theo cơ chế một cửa	20
2	Sơ đồ 3.1	Cơ cấu tổ chức của KBNN Hoàn Kiếm	44
3	Sơ đồ 4.1	Mô hình kiểm soát chi đầu tư XD CB theo cơ chế một cửa	102

DANH MỤC CÁC BẢNG

STT	Tên bảng	Nội dung	Trang
1	Bảng 3.1.	Tình hình cán bộ KBNN Hoàn Kiếm giai đoạn 2010-2014	40
2	Bảng 3.2.	Chi đầu tư XD CB theo ngành qua KBNN Hoàn Kiếm giai đoạn 2010-2014	48
3	Bảng 3.3.	Số lượng trình độ cán bộ kiểm soát chi đầu tư XD CB tại KBNN Hoàn Kiếm giai đoạn 2010-2014	50
4	Bảng 3.4.	Số lượng hồ sơ bị từ chối thanh toán do không đủ điều kiện qua KBNN Hoàn Kiếm giai đoạn 2010-2014	58
5	Bảng 3.5.	Tình hình tạm ứng vốn đầu tư XD CB từ NSNN tại KBNN Hoàn Kiếm giai đoạn 2010-2014	61
6	Bảng 3.6.	Tình hình kiểm soát thanh toán vốn đầu tư XD CB từ NSNN tại KBNN Hoàn Kiếm giai đoạn 2010-2014.	66
7	Bảng 3.7.	Số vốn từ chối chi thông qua công tác kiểm soát chi vốn đầu tư XD CB qua KBNN Hoàn Kiếm giai đoạn 2010-2014.	68
8	Bảng 3.8.	Tổng hợp số từ chối chi theo nguyên nhân thông qua công tác kiểm soát chi vốn đầu tư XD CB qua KBNN Hoàn Kiếm giai đoạn 2010-2014.	69
9	Bảng 3.9	Tình hình dự án công trình hoàn thành phê duyệt quyết toán giai đoạn 2010-2014	71

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

STT	Tên sơ đồ	Nội dung	Trang
1	Biểu đồ 3.1	Tỷ lệ tạm ứng vốn đầu tư XD CB từ nguồn NSNN qua các năm	63
2	Biểu đồ 3.2	Tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư XD CB từ nguồn NSNN qua các năm	67

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Ngày nay, trong tiến trình phát triển của xã hội, đầu tư là một hoạt động không thể thiếu và đang càng ngày càng gia tăng mạnh mẽ. Trong đó đầu tư xây dựng cơ bản là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước nhất là đối với các nước đang phát triển như Việt Nam.

Đối với thành phố Hà Nội, nhất là quận Hoàn Kiếm với định hướng phát triển kinh tế văn hóa và du lịch nhu cầu đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng là rất lớn. Trong những năm qua, cùng với sự phát triển của Hà Nội, quận Hoàn Kiếm đã nhận được sự quan tâm của Đảng, UBND thành phố Hà Nội trong tất cả các lĩnh vực, đặc biệt là lĩnh vực đầu tư xây dựng cơ bản. Tổng vốn đầu tư toàn xã hội trên địa bàn quận Hoàn Kiếm trung bình hàng năm hàng ngàn tỷ đồng, trong đó phần lớn là vốn ngân sách Nhà nước. Nhiều dự án hoàn thành bàn giao đưa vào khai thác, sử dụng đã phát huy được hiệu quả góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân trên địa bàn. Tuy nhiên vẫn còn đây đó việc thất thoát vốn đầu tư xây dựng cơ bản, hiệu quả sử dụng đồng vốn ngân sách trong đầu tư xây dựng cơ bản chưa cao, gây ra hiện tượng lãng phí nguồn lực tài chính quốc gia. Tình trạng trên do nhiều nguyên nhân khác nhau trong đó vấn đề kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản tại Kho bạc nhà nước đóng vai trò hết sức quan trọng, và rất cần thiết bởi Kho bạc nhà nước là cơ quan cuối cùng kiểm soát để đưa vốn ra khỏi Ngân sách Nhà nước. Kho bạc Nhà nước Hoàn Kiếm với vai trò là cơ quan kiểm soát chi cần phải nhận biết những hiện tượng thất thoát, lãng phí để góp phần nâng cao hiệu quả sử dụng vốn đầu tư từ nguồn vốn NSNN. Vì vậy hoàn thiện kiểm soát chi đầu tư XD CB từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm có ý nghĩa to lớn trong việc tăng hiệu quả đầu tư, tiết kiệm ngân sách, chống thất thoát lãng phí.

Xuất phát từ lý luận và thực tiễn trên, tôi đã chọn đề tài: ***“Kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm”*** làm luận văn thạc sỹ của mình.

2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Phân tích được thực trạng kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc Nhà nước Hoàn Kiếm và nguyên nhân của những điểm yếu.

- Đề xuất một số giải pháp từ đó xác định được điểm mạnh điểm yếu trong kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm.

3. Phạm vi và đối tượng nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: Kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm.

- Phạm vi nghiên cứu:

- + Về nội dung: Nghiên cứu hệ thống kiểm soát chi đầu tư XD CB từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận bao gồm: bộ máy kiểm soát chi, công cụ kiểm soát chi và quy trình kiểm soát chi.

- + Không gian: Nghiên cứu hoạt động kiểm soát chi đầu tư XD CB từ ngân sách nhà nước do Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm quản lý

- + Thời gian: Số liệu thứ cấp được thu thập giai đoạn 2010-2014 và đề xuất giải pháp đến năm 2020.

- Câu hỏi nghiên cứu:

- + Các yếu tố ảnh hưởng đến kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận là gì?

- + Thực trạng kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm hiện nay như thế nào?

- + Những điểm mạnh và điểm yếu trong kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm hiện nay là

gì? Nguyên nhân của những điểm yếu.

+ Có những giải pháp nào nhằm hoàn thiện kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm?

4. Cấu trúc luận văn

Ngoài phần mở đầu và kết luận luận văn bao gồm 4 chương:

Chương 1: Tổng quan tài liệu nghiên cứu và cơ sở lý luận về kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận.

Chương 2: Phương pháp và thiết kế nghiên cứu.

Chương 3: Phân tích thực trạng kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm.

Chương 4: Hoàn thiện kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm.

CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU VÀ CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ KIỂM SOÁT CHI ĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN TỪ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CỦA KHO BẠC NHÀ NƯỚC QUẬN

1.1. Tổng quan tài liệu nghiên cứu

Đã có một số bài viết, đề tài, nghiên cứu xung quanh vấn đề vai trò của Kho bạc nhà nước trong việc kiểm soát thanh toán vốn đầu tư thuộc ngân sách nhà nước như sau:

Dương Cao Sơn, 2008. *Hoàn thiện công tác quản lý chi vốn đầu tư XD CB thuộc nguồn vốn NSNN qua KBNN*. Luận văn thạc sĩ . Học viện Tài chính. Luận văn tập trung nghiên cứu các vấn đề lý luận về nguồn vốn đầu tư XD CB và quản lý chi vốn đầu tư XD CB thuộc nguồn vốn NSNN qua Kho bạc Nhà nước, phân tích thực trạng quản lý chi vốn đầu tư XD CB thuộc nguồn vốn NSNN qua Kho bạc Nhà nước, đánh giá những mặt được và chưa được của quản lý trong lĩnh vực này và đề xuất các giải pháp hoàn thiện công tác quản lý chi vốn đầu tư XD CB thuộc nguồn vốn NSNN qua Kho bạc Nhà nước. Điểm nổi bật của luận văn này đã chỉ rõ các hạn chế trong công tác quản lý chi vốn đầu tư XD CB thuộc nguồn vốn NSNN qua Kho bạc Nhà nước: là tồn tại trong công tác phân bổ kế hoạch và chuyển vốn đầu tư XD CB, tồn tại trong quy trình kiểm soát, tồn tại về mẫu chứng từ kế toán, tồn tại trong công tác kế toán, quyết toán, tồn tại về chế độ thông tin báo cáo, tồn tại trong việc ứng dụng công nghệ thông tin và trong tổ chức bộ máy quản lý.

TS. Nguyễn Văn Quang & Ths. Hà Xuân Hoài, 2010. *Tích hợp quy trình kiểm soát cam kết chi và kiểm soát chi NSNN qua KBNN phù hợp với lộ trình triển khai chiến lược phát triển KBNN đến năm 2020*. Đề tài nghiên cứu khoa học của KBNN. Đề tài cho thấy kiểm soát cam kết chi ngân sách nhà nước là một khâu kiểm soát quan trọng trong quá trình kiểm soát kiểm soát chi ngân sách nhà nước

Nguyễn Văn Hưng, 2010. *Để kiểm soát chi thông thoáng và hiệu quả*. Tạp chí Quản lý Ngân quỹ Quốc gia Kho bạc Nhà nước Việt nam, số 99, trang 22-24. Tác giả đã đưa ra một số giải pháp để công tác kiểm soát chi qua kho bạc nhà nước vừa nhanh chóng nhưng đảm bảo đúng nguyên tắc chế độ.

Cao Thị Lan Anh, 2010. *Một số giải pháp hoàn thiện cơ chế quản lý, thanh toán vốn đầu tư xây dựng cơ bản thuộc nguồn vốn NSNN qua KBNN*. Tạp chí Quản lý Ngân quỹ Quốc gia Kho bạc Nhà nước Việt nam, số 101, trang 6-8, 10. Tác giả nêu lên một số bất cập trong cơ chế quản lý thanh toán vốn đầu tư và đưa ra giải pháp nhằm hoàn thiện cơ chế đó.

Trương Công Lý, 2012. *Thu hồi tạm ứng vốn đầu tư XD CB-Góc nhìn từ thực tế*. Tạp chí quản lý Ngân quỹ Quốc gia, số 112. Tác giả đã nêu tình hình tạm ứng và thực tế thu hồi tạm ứng vốn đầu tư còn thấp, từ đó đưa ra các giải pháp nhằm đẩy nhanh việc thu hồi tạm ứng.

Đinh Thị Thu Hương, 2012. *Nghiên cứu hoạt động chi đầu tư xây dựng cơ bản thuộc ngân sách nhà nước trên địa bàn quận Long Biên thành phố Hà Nội*. Luận văn Thạc sỹ. Đại học Nông nghiệp Hà Nội. Luận văn đã hệ thống hóa bổ sung nội dung lý luận cơ bản về đầu tư xây dựng cơ bản, chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước. Thực trạng chi đầu tư xây dựng cơ bản của quận Long Biên, phân tích một số dự án cụ thể từ đó nêu lên các ưu điểm và hạn chế của công tác chi đầu tư xây dựng cơ bản của quận Long Biên. Dựa vào kết quả đánh giá phân tích đưa ra các định hướng và giải pháp của quận Long Biên và các phường nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng vốn cho đầu tư xây dựng cơ bản, chống thất thoát, lãng phí và tham nhũng trong lĩnh vực xây dựng cơ bản của quận Long Biên nói riêng và hoạt động chi đầu tư XD CB từ NSNN của cả nước nói chung.

Tài liệu hội thảo về “*Thực trạng và giải pháp về nâng cao hiệu quả vốn đầu tư từ NSNN*” (Hà Nội 2008). Các bài viết trong tài liệu đã khái quát

được thực trạng hiệu quả vốn đầu tư từ NSNN: từ cơ chế phân cấp, công tác quy hoạch, lập kế hoạch, thực hiện dự án, quyết toán đầu tư cho đến đánh giá đầu tư từ NSNN. Các bài viết cũng đưa ra các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả vốn đầu tư từ NSNN và các giải pháp nhằm tăng cường hiệu quả đầu tư. Tuy nhiên, ở mức độ nghiên cứu bài viết để tham gia hội thảo, nên các tác giả chỉ khái quát cơ bản nhất thực trạng về hiệu quả sử dụng vốn đầu tư từ NSNN, những vấn đề nổi cộm và giải pháp khắc phục chung nhằm nâng cao hiệu quả đầu tư từ NSNN.

Tóm lại, các nghiên cứu trên đã có ít nhiều đóng góp cho các nhà quản lý trong việc tăng cường quản lý chi NSNN trong đầu tư XDCB. Tuy nhiên các nghiên cứu này chưa chỉ được khâu yếu kém trong kiểm soát chi đầu tư XDCB từ NSNN tại địa bàn cụ thể như quận Hoàn Kiếm

Xuất phát từ nhận định trên đề tài “*Kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ nguồn ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước Hoàn Kiếm*” sẽ tiếp tục là vấn đề cấp thiết để nghiên cứu.

1.2. Chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước

1.2.1. Khái niệm chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước

Tại giáo trình Ngân sách Nhà nước của trường Đại học Kinh doanh và công nghệ Hà Nội của tác giả Lê Văn Hưng và Lê Hùng Sơn, trang 152 định nghĩa: Chi đầu tư xây dựng cơ bản của NSNN là các khoản chi để đầu tư xây dựng các công trình thuộc kết cấu hạ tầng kinh tế- xã hội không có khả năng thu hồi vốn, các công trình của các doanh nghiệp Nhà nước đầu tư theo kế hoạch được duyệt, các dự án quy hoạch vùng và lãnh thổ.

Chi đầu tư xây dựng cơ bản có thể được thực hiện theo hình thức đầu tư xây dựng mới hoặc theo hình thức đầu tư xây dựng mở rộng, cải tạo, nâng cấp, hiện đại hóa các tài sản cố định và năng lực sản xuất hiện có. Theo cơ

cầu công nghệ của vốn đầu tư thì chi đầu tư xây dựng cơ bản bao gồm chi xây lắp, chi thiết bị và chi khác.

Thực chất chi đầu tư xây dựng cơ bản của NSNN là quá trình phân phối và sử dụng một phần vốn tiền tệ từ quỹ NSNN để đầu tư tái sản xuất tài sản cố định nhằm từng bước tăng cường, hoàn thiện và hiện đại hóa cơ sở vật chất kỹ thuật và năng lực sản xuất phục vụ của nền kinh tế quốc dân.

1.2.2. Đặc điểm và vai trò của chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước

1.2.2.1. Đặc điểm chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước

Thứ nhất: Chi ngân sách nhà nước (NSNN) trong đó có chi đầu tư xây dựng cơ bản (XD CB) là một khoản chi lớn trong tổng cầu của nền kinh tế. Mức độ chi, mục đích chi sẽ có tác động rất lớn và tức thì tới các hoạt động trong nền kinh tế. Cụ thể chi NSNN cho đầu tư XD CB thường có tác động lớn đến tổng chi NSNN, đến quan hệ cân đối giữa thu ngân sách - chi ngân sách và do đó đến các chính sách về thuế, vay nợ, cũng như ảnh hưởng đến các chính sách xã hội khác.

Thứ hai: Nguồn hình thành nên NSNN chủ yếu là từ nguồn thu thuế của các chủ thể trong nền kinh tế, nguồn vay nợ của Chính phủ nên chi NSNN cho đầu tư XD CB có mối quan hệ chặt chẽ, tác động trực tiếp đến hoạt động của các chủ thể trong nền kinh tế.

Thứ ba: Do sản phẩm của chi NSNN cho đầu tư XD CB là các sản phẩm XD CB với những đặc trưng riêng, như có thời gian tồn tại lâu dài, chi phí lớn, tác động trên phạm vi rộng đến hoạt động kinh tế xã hội vùng dự án, nên chất lượng dự án cũng như chi phí thực hiện dự án sẽ có tác động trực tiếp và lâu dài đến hoạt động kinh tế xã hội vùng thực hiện dự án.

1.2.2.2.Vai trò chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước

Mặt trái của cơ chế thị trường là các cá nhân, tổ chức kinh tế sẽ không đầu tư vào lĩnh vực không lợi nhuận hoặc lợi nhuận không cao, trong khi đó đầu tư XDCB lại rất cần thiết cho phát triển kinh tế và đảm bảo an sinh xã hội, vì vậy chỉ có chi NSNN cho đầu tư tư XDCB mới có thể thực hiện được vai trò quan trọng này.

Đầu tư XDCB đóng vai trò quan trọng trên mọi mặt kinh tế, chính trị, xã hội, an ninh quốc phòng của mỗi quốc gia.

- Về mặt kinh tế: Chi đầu tư XDCB góp phần tạo các nhà xưởng mới, thiết bị công nghệ, dây chuyền, sản xuất mới, hiện đại hoặc mở rộng, cải tạo những nhà máy cũ. Từ đó tăng năng suất lao động, nâng cao chất lượng sản phẩm, hạ giá thành, mở rộng sản xuất và tiêu thụ sản phẩm. Do đó nâng cao hiệu quả sản xuất ở cơ sở góp phần phát triển kinh tế địa phương.

Đầu tư nói chung và đầu tư XDCB nói riêng tác động đến tổng cầu và tổng cung của xã hội. Qua đó tác động đến sự ổn định, tăng trưởng và phát triển nền kinh tế.

Đầu tư thường chiếm tỷ trọng lớn trong tổng cầu toàn bộ nền kinh tế. đầu tư làm cho tổng cầu tăng theo. Chính vì vậy mà chính phủ đã sử dụng đầu tư như là một trong những biện pháp kích cầu. Khi đầu tư có kết quả làm tăng năng lực sản xuất, dịch vụ, do đó làm tăng tổng cầu xã hội. Tổng cầu tăng, tổng cung sẽ tăng kéo theo sản lượng cân bằng của nền kinh tế tăng, do đó thúc đẩy GDP tăng góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế.

Chi NSNN cho đầu tư XDCB sẽ tạo ra hạ tầng kinh tế kỹ thuật như: điện, đường giao thông, sân bay, cảng biển... tạo điều kiện thuận lợi cho sản xuất kinh doanh, hạ giá thành sản phẩm từ đó thu hút đầu tư, thúc đẩy phát triển kinh tế.

- Về mặt chính trị, xã hội: Chi NSNN cho đầu tư XDCCB tạo điều kiện xây dựng hạ tầng cơ sở cho các vùng có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn như: đường giao thông tới miền núi, nông thôn, điện, trường học tạo điều kiện phát triển kinh tế ở các vùng này từ đó tăng thu nhập, cải thiện đời sống người dân, thu hẹp khoảng cách giàu nghèo giữa các vùng ở địa phương. Đồng thời, chi đầu tư XDCCB cũng tập trung vào các công trình văn hóa để duy trì truyền thống, văn hóa của địa phương, của quốc gia; đầu tư vào truyền thông (công trình XDCCB trong lĩnh vực phát thanh, truyền hình) nhằm thông tin những chính sách, đường lối của Nhà nước, tạo điều kiện ổn định chính trị của quốc gia; đầu tư XDCCB trong lĩnh vực y tế góp phần chăm sóc sức khỏe của người dân và các dịch vụ công khác cho cộng đồng.

- Về mặt an ninh, quốc phòng: Kinh tế ổn định và phát triển, các mặt chính trị - xã hội được củng cố và tăng cường là điều kiện quan trọng cho ổn định an ninh, quốc phòng.

Chi đầu tư XDCCB bằng vốn NSNN còn tạo ra các công trình như: trạm, trại quốc phòng và các công trình khác phục vụ trực tiếp cho an ninh quốc phòng đặc biệt là các công trình đầu tư mang tính bảo mật quốc gia, vừa đòi hỏi vốn lớn vừa đòi hỏi kỹ thuật cao thì chỉ có chi NSNN mới có thể thực hiện được. Điều này nói lên vai trò quan trọng không thể thiếu của chi NSNN cho đầu tư XDCCB trong lĩnh vực an ninh, quốc phòng.

Tóm lại, chi NSNN cho đầu tư XDCCB để cung cấp những hàng hóa công cộng như: quốc phòng, an ninh, các hoạt động quản lý Nhà nước, xây dựng các công trình giao thông, liên lạc; các công trình mang tính chất phúc lợi xã hội như y tế, giáo dục, văn hóa, thể thao, các công trình phục vụ cho phát triển kinh tế quốc gia như điện lực, công nghệ thông tin... Bên cạnh đó, cơ sở hạ tầng kỹ thuật còn tạo điều kiện thu hút đầu tư, tạo việc làm, tăng thu

nhập, chống suy thoái kinh tế và thất nghiệp. Vì vậy, chi NSNN cho đầu tư XDCB là tất yếu và không thể thiếu ở mọi quốc gia.

1.2.3. Nội dung của chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước

Chi đầu tư xây dựng cơ bản từ NSNN bao gồm:

- Chi cho các dự án đầu tư kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh không có khả năng thu hồi vốn thuộc địa phương quản lý như: các dự án giao thông, thủy lợi, giáo dục và đào tạo, y tế, công trình văn hóa xã hội, thể dục thể thao, phúc lợi công cộng, quản lý nhà nước, khoa học kỹ thuật,...
- Chi cho các dự án đầu tư của các doanh nghiệp đầu tư vào các lĩnh vực cần thiết có sự tham gia của Nhà nước theo quy định của pháp luật được NSNN hỗ trợ.
- Chi cho các dự án quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội của địa phương như: quy hoạch chung xây dựng đô thị
- Chi cho các dự án đầu tư XDCB khác theo quyết định của chính quyền TW, chính quyền địa phương.

1.3. Kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận

1.3.1. Khái niệm kiểm soát chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước của Kho bạc nhà nước quận

Trong “Từ điển Tiếng Việt” của Nhà xuất bản Đà Nẵng của Trung tâm Từ điển học Vietlex xuất bản năm 2009 đưa ra khái niệm về kiểm soát như sau: “Kiểm soát có nghĩa là xem xét để phát hiện, ngăn chặn những gì trái với quy định”.

“Kiểm soát là công việc đo lường, đánh giá và điều chỉnh hoạt động của các bộ phận trong hệ thống nhằm đảm bảo rằng các mục tiêu và các kế hoạch đã đề ra nhằm thực hiện mục tiêu này đã và đang được hoàn thành”(Bùi Hữu Đức, 2013, trang 186)

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Tài chính, 2007. *Thông tư số 107/2007/TT-BTC ngày 07/09/2007 của Bộ tài Chính về quản lý thanh toán, quyết toán vốn đầu tư dự án giải phóng mặt bằng, tái định cư sử dụng vốn ngân sách nhà nước*. Hà Nội, tháng 9 năm 2007.
2. Bộ Tài chính, 2008. *Thông tư số 113/2008/TT-BTC ngày 27/11/2008 của Bộ Tài Chính về việc Hướng dẫn quản lý và kiểm soát cam kết chi NSNN qua KBNN*. Hà Nội, tháng 11 năm 2008.
3. Bộ Tài Chính, 2011. *Thông tư 86/2011/TT-BTC ngày 17/06/2011 của Bộ tài chính về quản lý, thanh toán vốn đầu tư và sự nghiệp có tính chất đầu tư thuộc nguồn ngân sách nhà nước*. Hà Nội, tháng 6 năm 2011.
4. Kho bạc Nhà nước, 2012. *Quy trình kiểm soát thanh toán vốn đầu tư và vốn sự nghiệp có tính chất đầu tư và xây dựng trong nước qua hệ thống KBNN*. Hà Nội, tháng 9 năm 2012.
5. Thủ tướng Chính phủ, 2007. *Quyết định số 138/QĐ-TTg ngày 21 tháng 8 năm 2007 Về việc phê duyệt Chiến lược phát triển Kho bạc Nhà nước đến năm 2020 thì mục tiêu tổng quát của Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2020*. Hà Nội, tháng 2 năm 2007.
6. Trang web Kho bạc Nhà nước, 2013. *Kho bạc Nhà nước Việt Nam - Quá trình hình thành và phát và phát triển*. Hà Nội, tháng 4 năm 2013.
7. Lê Hùng Sơn, 2005. Nhận diện thất thoát lãng phí trong đầu tư xây dựng thông qua kiểm soát TTVĐT. *Tạp chí Tài chính*, số 8/490, trang 51.
8. Dương Cao Sơn, 2008. *Hoàn thiện công tác quản lý chi vốn đầu tư XDCB thuộc nguồn vốn NSNN qua KBNN*. Luận văn thạc sĩ. Học viện Tài chính.
9. Nguyễn Văn Quang và Hà Xuân Hoài, 2010. *Tích hợp quy trình kiểm soát cam kết chi và kiểm soát chi NSNN qua KBNN phù hợp với lộ trình triển*

khai chiến lược phát triển KBNN đến năm 2020. Đề tài nghiên cứu khoa học KBNN.

10. Nguyễn Văn Hưng, 2010. Đề kiểm soát chi thông thoáng và hiệu quả. *Tạp chí Quản lý Ngân quỹ Quốc gia Kho bạc Nhà nước Việt nam*, số 99, trang 22-24.
11. Cao Thị Lan Anh, 2010. Một số giải pháp hoàn thiện cơ chế quản lý, thanh toán vốn đầu tư xây dựng cơ bản thuộc nguồn vốn NSNN qua KBNN. *Tạp chí Quản lý Ngân quỹ Quốc gia Kho bạc Nhà nước Việt nam*, số 101, trang 6-8,10.
12. Đinh Thị Thu Hương, 2012. *Nghiên cứu hoạt động chi đầu tư xây dựng cơ bản thuộc ngân sách nhà nước trên địa bàn quận Long Biên thành phố Hà Nội*. Luận văn Thạc sỹ. Đại học Nông nghiệp Hà Nội.
13. Một số văn bản Luật liên quan như: Luật Xây dựng, Luật Đấu thầu, Luật Đất đai, Luật thực hành tiết kiệm, chống lãng phí.
14. Các văn bản chế độ hiện hành liên quan đến kiểm soát TTVĐT của KBNN giai đoạn 2010-2014
15. Đỗ Hoàng Toàn và Mai Văn Bru, 2007. *Giáo trình Quản lý học kinh tế quốc dân*. Hà Nội: Nhà xuất bản Khoa học và kỹ thuật.
16. Đồng Thị Vân Hồng, 2007. *Giáo trình về quản lý Ngân sách*. Hà Nội: Nhà xuất bản Lao động.